Hivos
people unlimited

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
Mevrouw L. Ploumen
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

datum: vrijdag 17 april 2015
nummer: 150416.EH.sl
betreft: Brief naar aanleiding van de uitslag strategische partnerschappen

Geachte mevrouw Ploumen,

Op 20 maart jongstleden ontving u een brief die Hivos samen met 39 andere organisaties heeft ondersteund. In lijn met de reacties van Hivos tot nu toe op de halvering van het budget voor sterke maatschappelijke organisaties in lage- en middeninkomenslanden[1], adresseert de brief de onduidelijkheid die er bestaat rondom die financiering vanaf 2016. Ook voor Hivos is het wegnemen van die onduidelijkheid van groot belang. Sterke maatschappelijke organisaties in lage- en middeninkomenslanden zijn een voorwaarde voor duurzame en inclusieve ontwikkeling en moeten wat ons betreft een doel op zich blijven binnen het Nederlandse ontwikkelingsbeleid. Daar horen afdoende middelen bij. Graag vragen we hierbij aandacht voor een aantal aspecten die specifiek spelen voor Hivos en de meer dan 750 maatschappelijke organisaties in lage en middeninkomenslanden waar wij mee samenwerken.

Subsidie is geen recht. Financiële bijdragen van bedrijven, overheden, particulieren of stichtingen moeten Hivos en haar partners verdienen. Verdienen, door op kwaliteit en impact de concurrentie aan te gaan. Dit zorgt ervoor dat wij consequent gestimuleerd worden zo goed mogelijk te presteren. Hivos is nu dan ook minder afhankelijk van één constante financieringsbron en heeft zich ontwikkeld van een organisatie met bijna 100% financiering van de Nederlandse overheid in 2004 naar een MFS-aandeel van 37,5% in 2014. Dit aandeel MFS heeft op dit moment een hoogte van 51 miljoen euro per jaar. Ongeveer 85% van dit geld wordt direct aan lokale organisaties in ontwikkelingslanden besteed.

Met de 10 miljoen euro die het door Hivos geleidde *Citizens Agency Consortium* als maximaal richtbedrag heeft meegekregen binnen het kader 'Pleiten en Beinvloeden', kunnen we uit de voeten. Als mensenrechten en ontwikkelingsorganisatie met meer dan 750 veelal politieke partners wereldwijd hadden wij echter op meer gerekend. Dit gezien de thematische breedte van onze aanvraag, de beoordeling die wij ontvingen en het maximale bedrag van 20 miljoen per jaar. Bovendien blijft onduidelijk hoe hoog de afname van overheidsfinanciering voor Hivos en haar partners tussen december 2015 en januari 2016 zal zijn.

Op dit moment is dat een forse teruggang van 40 miljoen euro per jaar. Ondanks uw verwachting dat de bezuinigingen evenredig over de verschillende ontwikkelingsactoren wordt verdeeld, is er nog geen uitzicht waar elders binnen uw beleid nieuwe kansen worden gecreëerd voor financiering van maatschappelijk organisaties in lage- en middeninkomenslanden. De huidige stand van zaken is een onevenredige bezuiniging op het maatschappelijk middenveld, die voor hen niet op te vangen is. Dit kan nog voorkomen worden indien u snel bekend maakt welke thematische mogelijkheden u nog voorziet vanaf 2016.

[1] 'Ontwikkelingssector verdeeld over Nota Ploumen', vice versa april 2013, 'Mooie woorden, harde klappen', april 2013 en 'Pluim van Ploumen voor het maatschappelijk middenveld' oktober 2013.

Humanistisch Instituut voor Ontwikkelingssamenwerking
Institute for Co-operation with Developing Countries
Instituto Humanista para la Cooperación con los Países en Desarrollo
Raamweg 16 | Postbus 85565 | 2508 CG Den Haag
T + 31 (0)70 3765500 | F + 31 (0)70 3624600
info@hivos.org | www.hivos.nl | www.hivos.org
KvK 41 19 86 77

Alliance 2015
towards the eradication of poverty
CBF Keur VOOR GOEDE DOELEN

Vernieuwing
Veranderende tijden vragen een veranderende organisatie. Daarom is Hivos in 2012 gestart met het traject *Future Calling*. Een traject dat de organisatie zowel inhoudelijk als financieel organisatorisch zou voorbereiden op de toekomst. Kern van de verandering is dat we vanuit onze huidige programma's en kracht, op zoek gaan naar verdere innovatie samen met, inmiddels sterkere, partners. Innovatie die oplossingen bieden voor hardnekkige problemen in lage en middeninkomenslanden. We hebben daarbij gekozen voor een focus op een open en groene samenleving en activiteiten binnen 6 thema's. Dit vergt een beweging van hoofdzakelijk het 'mede-financieren' van projecten van partners naar het co-creëren van gezamenlijke projecten en een breder palet aan instrumenten, waaronder investeringen en leningen, waarbij het volume van de financiering in die samenwerking met lokale organisaties minder belangrijk wordt. Hiervoor is meer verantwoordelijkheid in onze regiokantoren nodig, alsmede een kleiner partnerbestand dat inzet op innovatie en gerichte oplossingen.

Deze inhoudelijke richting is ons antwoord op de ontwikkelingen om ons heen; op de toegenomen kennis en capaciteit in lage- en middeninkomenslanden, de noodzaak voor innovatie en het herijken van onze instrumenten, op de hogere intensiteit van samenwerking met het bedrijfsleven en de overheid en op de toegenomen concurrentie van andere maatschappelijke organisaties. Het is ook een antwoord op een daling van het Nederlandse ontwikkelingsbudget en een ander type financieringssysteem vanuit de Nederlandse overheid. Het was immers in 2011 al duidelijk dat MFSII niet zou worden gevolgd door MFSIII.

Dit alles heeft zich in de praktijk vertaald in een flexibelere organisatie met een kleinere kern die sneller in kan spelen op verandering; van een organisatie met een hoog budget, een grote kern en enkele kleinere projecten naar een organisatie met kleiner budget, een kleine kern en een groter aantal projecten. Deze verandering zal er toe leiden dat met het aflopen van MFS eind dit jaar, ongeveer een derde van ons wereldwijde personeel de organisatie zal moeten verlaten. Ook alle partners in lage en middeninkomens landen die wij ondersteunen ontvingen een brief over het aflopen van de financiering eind 2015. Verdere verzelfstandiging van projecten en meer overdracht en gezamenlijke uitvoering met partners ligt in het verlengde. Afgelopen jaar hebben wij bijvoorbeeld het grote biogas programma in Indonesië in een aparte stichting ondergebracht en dit jaar is de organisatie Twaweza in Tanzania verzelfstandigd.

Hivos heeft bij deze veranderingen consequent rekening gehouden met het feit dat het totale bedrag dat voor maatschappelijke organisaties in lage en midden inkomens landen beschikbaar is, evenredig zou dalen en daarmee gelijk zou blijven aan 25% van het ontwikkelingsbudget. Dit naar aanleiding van uitspraken van uzelf in de tweede kamer. Hierbij hebben we op basis van de aandachtspunten van het Nederlandse beleid en een scan van de concurrentie een realistische inschatting gemaakt van de middelen waar onze partners en Hivos kans op zouden kunnen maken. Hierbij kwamen wij op een bedrag van ongeveer 30 miljoen, wat een halvering betekent als het gaat om overheidsmiddelen in onze begroting vanaf 2016. Wij konden ons niet voorbereiden op de enorme daling van de subsidie, van 50 miljoen naar 10 miljoen per jaar, die zich nu lijkt voor te doen. Zeker niet nu blijkt dat de alleen het beleidskader pleiten en beïnvloeden nu helder is, maar de vanaf het begin genoemde mogelijkheden via de speerpunten nog niet. De gevolgen voor de 750 partnerorganisaties zijn hierbij vele malen groter dan die voor Hivos zelf.

Gezien bovenstaande pleiten wij voor een tijdelijke ondersteuning bij genoemde veranderingen. Met de kwalitatieve basis die er nu ligt zijn wij vol vertrouwen in het binnen halen van additionele middelen bij andere donoren of andere mogelijkheden die u schept de komende jaren. Hierbij zouden we echter gebaat zijn bij een transitiefaciliteit die ons in staat stelt om deze 80% achteruitgang in overheidsfinanciering op te vangen en onze partners beter voor te bereiden op nieuwe inkomsten, al dan niet vanuit de Nederlandse overheid.

Ook zouden wij graag in gesprek met u gaan als het gaat om terreinen die wel binnen het beleidskader van uw ministerie passen, maar waaraan geen specifiek themabeleid ten grondslag ligt. Thema's die goed passen binnen de nieuwe *Sustainable Development Goals*. Te denken valt dan aan transparante en participatief ingestelde overheden, open data en concreet bijvoorbeeld het "Open Government Partnership" waar Hivos initiërende en leidende posities heeft, maar ook een herijking van energie binnen het beleid of de rol die cultuur inneemt in verander processen van SRGR tot aan anti corruptie.

Tot slot: de ruimte voor maatschappelijke organisaties om te werken aan sociale verandering wordt steeds breder bepleit, maar in de praktijk staat die ruimte wereldwijd stevig onder druk. In landen als Kenia, Bolivia en India zijn maatregelen van kracht die de activiteiten van maatschappelijke organisaties sterk beperken. Het nieuwe kader samenspraak en tegenspraak richt zich op het versterken van de capaciteit op het gebied van pleiten en beïnvloeden, maar adresseert niet direct dit probleem van de afnemende ruimte voor maatschappelijke organisaties. Het risico is dan ook dat het kader haar doelen niet zal bereiken omdat een beïnvloedingstraject op een bepaald thema überhaupt geen weerklank vindt in landen waar de regelgeving de ruimte voor maatschappelijke organisaties flink aan banden legt.

Wij zijn er van overtuigd dat het kader dan ook niet haar doelen kan bereiken zonder specifiek de *shrinking space for civil society* te adresseren. Wij pleiten dan ook voor een additioneel instrument dat zich hier op richt. Een instrument waarbinnen maatschappelijke organisaties en de Nederlandse overheid zich gezamenlijk richten op het tegengaan van (wettelijke) maatregelen die de ruimte voor een constructief kritisch maatschappelijk middenveld beperken en zorgen dat er proactief wordt ingezet op internationale en regionale standaarden op dit punt. Dit component zou vormgegeven kunnen worden in een samenwerking die zich niet beperkt tot alleen de strategische partners rond pleiten en beïnvloeden, maar ook met andere maatschappelijke organisaties die bijvoorbeeld inzetten op armoedebestrijding, klimaat of gezondheidszorg. Ook die inzet draagt immers bij aan ruimte voor de kritische noot.

Wij kijken ondertussen uit naar de samenwerking binnen het kader samenspraak en tegenspraak en zetten graag met u in op een echt andere manier van samenwerken. Een manier die ook van het ministerie eigenaarschap vraagt op de inhoud van een partnerschap, en die tegenspraak wederzijds waardeert en niet afhankelijk maakt van de financiële relatie.

Graag gaan wij over bovenstaande aspecten op korte termijn met u in gesprek.

Hoogachtend,

Edwin Huizing
Algemeen directeur Hivos

Jan Ernst de Groot
Voorzitter Raad van Toezicht